

פ ר ט י כ ל מ ס . ל א / 2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום ג'!
כח' בסיון תש"י (13.6.1950) בשעה 8.00.

נוכחים:

- חברי הועדה:
- י. הררי - היו"ר
 - פ. אילנית
 - י. בר-יהודה
 - י. ברץ
 - ד. בר-רב-האי
 - מ. גרבובסקי
 - א. גדינברג
 - א. ג'רג'ורה
 - צ. יהודה
 - מ. יערי
 - ש. כץ
 - ח. לנדאו
 - א. סוזר
 - ע. סימון
 - מ. נורוק
 - י. טרלין
 - א. ציזלינג
 - י. קוסוי
 - א. רזיאל-נאור
 - י. שמחוני
 - א. שפטל

סגן סנינים:

- גב' הנמן - מטעם משרד המשפטים
- מ. אבידע - מטעם משרד החוץ
- נ. ניר - מטעם מקום יו"ר הכנסת
- י. בורג - סגן יו"ר הכנסת
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת

נעדרים:

- ת. טובי
 - נ. ילין-סור
 - ז. גלוסקא
 - מ. בן-עמי
 - י. קליבנוב
- { בזכות דעה מיעוצת }

- סדר-היום:
1. תקנון הכנסת
 2. הזמנת הפרלמנט הבריטי
 3. ההצבעה על שאלת חוקת המדינה.

1. תקנון הכנסת:

י. הררי - היו"ר:

אנו עומדים בסעיף 80. אני מציע כי יהיה כתוב: "בכל שאילתה השואל רשאי לבקש..."

סחליטים:

לקבל הצעה זו.

י. הררי - היו"ר:

בסעיף 80ב', אני מציע כי במקום שכתוב "...תפורסם בפרטיכל הכנסת" יש לשנות ולכתוב "...תפורסם בדבר הכנסת".

מחליטים:

לאשר הצעה זו; אצאאאאאאאא
80. בכל שאילתה השואל רשאי לבקש:
א. כי התשובה לא תקרא בכנסת
אלא תשלח לפי כתובתו.

דרישת מתן
תשובה שלא
בפני הכנסת

ב. כי התשובה לא תקרא בכנסת,
אולם תפורסם בדבר הכנסת.

לאשר את הסעיפים 81 ו-82 ולהשאירם
כמו שהם:

81. השר הנשאל רשאי לסרב להשיב על
שאילתה אם התשובה ברבים יכולה
לפי דעתו, לפגוע בענייני המדינה
ועליו לציין בתשובתו בכתב
שהסרוב אצאא בא סחמת הסיבה הנ

סרוב למתן
תשובה

82. השר הנשאל חייב להשיב על
השאילתה, או להודיע על סרובו
להשיב, תוך 14 יום מקבלת
השאילתה.

תקופה לתשובה

אנו עוברים לסעיף 83. על השולחן פניחים רק את אות
השאלות שעונים עליהם באותו יום.

י. הררי - היו"ר:

מחליטים:

1. לאשר את סעיף 83 ולהשאירו כמו שהו

המצאת השאילתות 83. א. שאילתות שהועברו לשרים
לחברי הכנסת הנשאלים יסומנו במספרים
ובשמות השואלים לפי סדר
קבלתן על-ידי יושב-ראש
הכנסת.

המצאת השאילתות
לחברי הכנסת

ב. נוסח השאילתות שנקבעו
בסדר-היום של ישיבה לשם
מתן תשובה, יונח על שולחן
חברי הכנסת.

2. לאשר את סעיף 84 א' ו-ב' ולהשאירם
כמוצא שהם:

84. א. יושב-ראש הכנסת יודיע את
מספר השאילתה שעלתה על
סדר-היום, ושם השואל, והשר
הנשאל יקרא את תשובתו, על
תוכן התשובה חלות כל
ההגבלות הקבועות בתקנה 78
לגבי השאילתה.

דיון
בשאילתות

ב. השר הנשאל יכול להיות
סיוצג על-ידי שר אחר.

3. להכניס תקון בסעיף 78 ולכתוב
"כנוי או בטוי מעליב..."
במקום המלה "בנר".

י. הררי - היו"ר:

אנו עוברים לסעיף 84. סעיף זה ירים את עבודת אצ
הכנסת. ישנם שרים העסוקים מאד בעבודתם ובכנסת אצ
אינם תופסים כל תפקיד, ולפי סעיף זה יצטרכו לבוא ולעלות על הדוכן ולדבר.

י. בר-יהודה:

אני חושב שיש להכניס בסעיף זה שאפשר לשאול 2
שאלות, כדי להבטיח שלא יהיה שמוש לרעה, כי לא
תמיד שאלה אחת ספצה א את כל העניין; ואם הכונה לחסוך בזמן הרי לא תרויחו בכך
הרבה.

י. הררי - היו"ר:

כאן כתוב שאפשר לשאול רק שאלה אחת וברור שאי-אפשר לפתוח בוכוח שלם. אבל אם נכתוב שאפשר לשאול 2 שאלות יתחיל ענין של שאלות ותשובות. הרושם שלי הוא שלסרות שכתוב שאפשר לשאול שאלה אחת מסילא תגרר שאלה נוספת.

ד. בר-רב-האי:

כל הנמוקים האלה הושמעו כבר, אולם הכונה בסעיף זה למנוע וכוח. ואני חושב שיש להשאיר סעיף זה כמו שהו

י. הררי - היו"ר:

אפשר יהיה להשאיר את הסעיף כמו שהוא אם בר-יהודה יסיר את הצעתו.

מחליטים:

לאשר את סעיף 84' ולהשאירו כמו שהוא:

דיון 84. ג. השואל יהיה רשאי, אחר שמיעת בשאלות, התשובה, לשאול בעל-פה שאלה קצרה נוספת בלבד שתהא נובעת מתוכן התשובה.

י. הררי - היו"ר:

אנו עוברים לסעיף 84 צ'

י. בר-יהודה:

אני הייתי שלם עם סעיף זה עד אתמול. אולם אתמול קבלתי פתק משר האוצר ובו הוא כותב, כי זה עתה הוא קבל כמה שאלות שלי שאחת מהן היא מ-13.3.50. היתכן דבר כזה? אם השאלות הולכת דרך הרואר היא צריכה להגיע תוך שבוע ימים מיום הגשתה ולא לטעיל בין משרדי הממשלה והכנסת חדשיים.

י. הררי - היו"ר:

אני מציע כי נשאיר סעיף זה כמו שהוא ונראה כיצד זה פועל?

א. ציזלינג:

יש לכתוב נתקנון דבר ברור ומפורש, כלומר, תוך 7 ימים מיום הגשתה של השאלה. כי השאלות הנשלחת ממשרדי הכנסת למשרדי הממשלה הנמצאים בירושלים זה צריך לקחת 2-3. נוסף לכך, כדי להבטיח קבלת השאלות, אפשר לכתוב כי יש לשלחה בסכתב רשום.

י. הררי - היו"ר:

אני מתאר כי כל ההבדל בשליחת השאלות הוא בכמה ימים.

מחליטים:

לאשר את סעיף 84 ד' ולהשאירו כמו שהוא:

דיון 84. ד. השר הנשאל יענה תשובה קצרה בעל-פה. אולם הוא רשאי לסרב לתת תשובה מהטעמים הנזכרים בסעיפים הקודמים, או לדחות את סתן התשוב לישיבת הכנסת הנאה המיועדת לשאלות, השר הנשאל רשאי לדרוש כי השאלה הנוספת תוגש כשאלתה חדשה, ועליה חייב הוא להשיב תוך 7 ימים מקבלתה.

א. ציזלינג:

אני רוצה לחזור ולדבר על הגבלת זמן סתן התשובה של השאלות ואמיתות התשובה. לא היה עולה על דעתי לחשוב כי אין אמת באיזוף שהיא תשובה. אני אינני בין (מרבית השאלות בכנסת, אבל שאלתי שאלות בעניינים מאד חשובים; יש לי נסיון עם 4 שרים שהתשובות שנתנו לא היו נכונות. אני רוצה להביא כמה דוגמאות: 1) ב-16.1.50 פניתי לשר האספקה והקיצו כי נמסר לי על סדורים מסוימים בקשר לשוק תוצרתם של פלחים ערבים משטח המסל הצבאי. על כך משיב לי שר האספקה והקיצו, אחרי למעלה מחודש ימים, כי ההנחות העובדתיות ששטפו יסוד לשאלתך אינן נכונות ולפיכך אין להשיב על סדרת שאלותיך. ואני יודע מתוך חקירה כי קיים סדור צבאי מסוים בקשר לתוצרת הערבית.

א. ציזלינג:

ברור שיש חופש מסוים, והשר העונה על שאילתה עובדה אחר עובדה, אין עליו כל פקוח על אמיתות התשובה כשם שיש חופש בוכוח, ובשאלות ותשובות. נניח ששר עונה דברים שלא לענין אז אפשר לשאול שאילתה נוספת. כעבור מספר ימים השר עונה ומביא עובדות נוספות והשואל ממשיך לטעון כי אינה אמיתית יש להטביר זאת מעל דפי הצעות. נוסף לכך יש מקרים ששר עלול להכחיש דברים שברור שהם נכונים.

הנה היה מקרה של עוצר ביפו, כשפנינו לשר הבטחון הוא מודיע כי האיש המסונה על הענין הודיעהו כי זה ענין להד"ם. ואני שואל את עצמי מה קרה לאותו פקיד, האם הוא פוטר? בכל אופן מעשה עוצר לא נשנו יותר לא ביפו ולא בכל מקום אחר. עלינו להחליט כאן ברוב דעות מי מהצדדים דובר אמת. ואני מציע כי יש להביא מקרים כגון אלה לדיון בפני ועדת הכנסת.

מחליטים:

להסיר את הצעתו של חבר הכנסת ציזלינג.

2. הזמנת הפרלמנט הבריטי:

ס. אביצ'ע:

אני רוצה להפנות את תשומת לבכם כי התשובה, בין אם היא חיובית ובין אם היא שלילית, עלינו להחליט על כך עוד היום.

י. בר-יהודה:

נדמה לי כי הזמנה זו באה לפי רצונו של משרד החוץ שלנו, ואם זה נעשה כך-הרי זו שטות. ואם לאו צריך היה משרד החוץ לענות בכשרון רב כדי למנוע את הפניה הזאת.

ואני רוצה לומר, אנגליה היא המדינה היחידה מארצות אדומה שנלחמה באנו, אם כי באופן רשמי לא לחמה, וגם היום היא נלחמת באנו; מה שהיא תגידה המדינה הראשונה שאליה תסע משלחת הכנסת של מדינת ישראל? אני אמכים לכך אם תפסק המלחמה ואז נוכל לדון בדבר. המלחמה במאה ה-20 מתנהלת בצורות שונות, זוגם לא מלחמה קרה-זה עוד יותר מזה.

אני מניח שהכנסת צריכה להיות מעונינת

בנסיעה זו. אם לדבר בנוסח מתאפק אאא ביותר, וכשהמצב יהיה יותר נורמלי אז נמלך בדעתנו. אני חושב שלמשרד החוץ תהיה היכולת המספיקה לסרב בצורה פרלמנטרית הלא-פוגעת. ואני אומרת זאת לא מתוך כך שאנו חשודים ביחס לא אוהד למערב.

ח. לבדאו:

אנחנו חשודים על גישה מיגודת לבריטניה ואני רוצה לעקור מלבכם גישה זו. אני חושב כי יש לדון על הענין עצמו ולנתח מה צריכה להיות תגובתנו לפניה הבריטית. אני משוכנע שתגובתנו צריכה להיות שלילית במצב עניינים זה ואין לבוא ולקרק. אנגליה מנהלת בחדשים האחרונים מדיניות דו-פרצופית התפורה בחוסים עבים. אנו רואים את מרוץ הזיון של מדינות אצא ערב שהוא פרי יוזמתה של בריטניה והדברים נעשים בד בבד עם תחושת הסבוב השני. אנגליה מספקת את הנשק החדש ביותר לערבים, בה בשעה שבקשתנו לנשק מושבת ריקם. זוכרים אנו את תכניות מוריסון ובויין והמלחמה בעצמאותנו הולכת ונמשכת כל הזמן ובעיקר בחדשים האחרונים, ועכשו היא רוצה לישר את ההדורים ומשחררת את יתרות השטרלינג. ואנחנו נמשכים למשחק זה העלו-ל להביא לנו נזק. יש בהזמנה זו משום הרדמה לבל נוסיף לראות ולהתגונן. אנו נאלץ בעתיד הקרוב לגלות את אצא את תכניותיה אאאא האפליות. בעית ההסתננות היא פרי יוזמה בריטית, זוהי פעולה פוליטית מכוונת.

ועתה ענין ירושלים - זוהי חתימה מתמדת מצד

בריטניה לעצם קיומנו. ועל כן אני אומר, כמצב עניינים זה, לאור היחס העויין, אין לקבל את ההזמנה. ואני רוצה להודיע בנאם תקבל ההזמנה אנחנו נאלץ לחשוב על צעדים מיוחדים כדי להביא את הבעיה לפורום מסוים.

מ. גרבוונסקי:

לא אכנס עתה בשאלת ההרדמה כי אין אנו ילדים ואין צורך לחנך אותנו כי נלך אצאא בעשנים פקוחות. ממשלת ישראל ומשרד החוץ לא נתנו מנוח והתריעו כל העת על סכנת הסבוב השני, כלומר אין כאן סכנת הרדמה.

לדעתי כל זמן שאנחנו לא במצב מלחמה מסת ואין כל פעולות בדגע זה, יש לנסוע ולהביא את מה שיש לנו לומר. ואני לא אתנגד שתסע משלחת שלנו לרוסיה אם היא רק תזמין אותנו. אני בגש לשאלת המשלחת מבחינה פוליטית אנגליה הכירה באנו דה-יורה, הפרלמנט האנגלי הוא אצא המזמין אותנו ושם נוכל לדבר על שאלת רכישת הנשק ולא להסתיר דבר. עלינו להעביר את תביעותינו דרך צנורות פרלמנטריים - זוהי מערכה פוליטית החשובה גם בשביל יהדות בריטניה ששמרה

י. בר-יהודה:

אולי אפשר היה להביא את ההצעות, לפני החברים, מספר שעות לפני תחילת הישיבה או לפני ההצבעה. נוסף לכך יש לקבוע אם זו חוקת יסוד או כפי שההצעה האחרת אומרת, חוקי יסוד, ואז יתכנו 2-3 נסוחים. וישנה הצעה לחוקי יסוד המצטרפים לחוקת היסוד - חוקה שיכולה להיות שלבים שלבים ועליה יש להצביע באופן שמי.

י. קוטני:

אשר להצבעה שמיית, אין הדבר יכול להתקבל. תהיינה כמה הצעות המנוסחות בצורות שונות בהתאם להצעות המציעים. ההצעה אשר תקבל רוב דעות, היא ההצעה המתקבלת.

י. סרלין:

ישנן 5 הצעות וההצעה שתקבל רוב קולות היא שתקבל. עלינו להחליט כאן אם מצביעים לפי עקרונות לדעתי יש להצביע לפי עקרונות, כי בצורה כזו נתנת אפשרות לחבר הכנסת להצטרף לאיזה עקרון שקרוב ללבו.

א. סזר:

כל ההצעות סוכרחות להיות לפני החברים עד תחילת הישיבה שטא ישנם דברים שרוצים לשנותם.

מ. גרבוניסקי:

אין להסכים לכך שיצביעו לפי עקרונות. ישנן 5 אצא הצעות ויש להצביע עליהן. אין לפצל דבר כזה. אני מסכים כי יש להביא את ההצעות בפני החברים לפני ההצבעה על מנת שידעו על מה מצביעים.

פ. אילנית:

יש רשות סלאה להצביע הצבעה שמיית מאחר שיש כבר תקדים לכך בהצבעה על החנוך האחיד. 32 החברים שנקשו הצבעה שמיית, אין כל אפשרות לסנוע אותם מכך. נוסף לכך יש להביא את ההצעות לפני הסייעות בטרם פתיחת הישיבה.

ג. ניר:

הענין גלוי וידוע וההצעה שתקבל רוב קולות היא שתקבל. 2 ההצעות שתקבלנה את רוב הקולות עליהן תהיה הצבעה שמיית.

מ. ציזלינג:

מצביעים הצבעה שמיית על כל ההצעות וגם אם זה יטשך זמן רב. מצביעים על כל ההצעות בעד וההצעה שתקבל את רוב הקולות מצביעים עליה בעד ונגד.

י. הררי - היו"ר:

אין להצביע בשום פנים על עקרונות. יש להצביע על 6 ההצעות ואותה הצעה שתקבל רוב היא שנתקבלה. אשר להצבעה שמיית זה יקח יותר מדי זמן. יש להצביע בראשונה על ההצעות הקיצוניות.

י. בורג:

אני חושב שיש לתת אפשרות של צרופים שונים, כלומר להצביע באופן עקרוני. אשר להצבעה שמיית - יש להצביע על ההצעה האחרונה שתקבל את רוב הקולות.

מחליטים:

1. להביא את ההצעות בפני החברים בשעה 15.00 עם פתיחת הישיבה.
2. להצביע על כל הצעה והצעה שתקבל ולא באופן עקרוני.

ד. בר-רב-האי:

אני מציע שההצעה שתקבל את רוב הקולות יצביעו עליה בעד ונגד.

מחליטים:

1. להצביע על כל ההצעות בעד, וזו שתקבל רוב קולות יש להצביע עליה בעד ונגד.
2. להשאיר לאלה שדרשו הצבעה שמיית להודיע עם ההצעה אם ההצבעה שמיית על כל הצעה והצעה או רק על האחרונה.
3. להעמיד להצבעה תחילה את ההצעות הקיצוניות.